

La gestió hídrica

Ensopegant amb la mateixa pedra

La presa que es planeja construir al riu Gállego contravindria la Carta de Saragossa de l'aigua

NARCÍS
Prat

▮ Ebre a Saragossa passa aquests dies amb un cabal esplèndid; entre el Puente de Piedra i el del Pilar, vianants i ciclistes semblen gaudir de la proximitat del riu passejant entre alguns arbres que recorden llunyanament una arbreda. Semblava com si el riu finalment s'hagués integrat a la ciutat.

No obstant, lleigeixo a la premsa que això no és així. L'ajuntament es gastarà més de 40.000 euros per dragar el riu perquè puguin pujar-hi i baixar-hi barques de la ciutat a l'antic recinte de l'Expo. Que el canal d'aigües braves de l'Expo no se sap si aquest any obrirà per problemes econòmics. Que el concessionari de les platges no vol pagar el cànon perquè és massa car. I aigües avall del punt on em trobo, l'assut construït per a l'Expo segueix interrompent el curs del riu. La realitat mostra que, en els aspectes relacionats amb el riu que passa per Saragossa, l'Expo del 2008 ha generat més problemes que solucions. Les passejades de ribera són més un maquillatge ecològic que un autèntic pla de recuperació del riu.

PER UNA ALTRA banda, el recinte de l'Expo ara és, gairebé tres anys més tard, una ombra del que es pretenia. Els ressons de l'Expo de l'Aigua s'han esvaït; el seu llegat per al futur, la Carta de Saragossa, sona com un document de bones intencions del qual sembla que s'ha oblidat la finalitat primordial (unir conser-

vació amb desenvolupament). Així ho demostren les propostes de futur de la política de l'aigua d'Aragó, que van en sentit contrari del que en aquell document es proposa.

Un exemple nítid d'aquesta contradicció és l'obstinació que es mostra a voler aprovar l'estudi d'impacte ambiental de l'embassament de Biscarrués, al riu Gállego, per interrompre una altra vegada el curs d'aquest riu. Sembla com si considerar els rius com a ecosistemes o com un patrimoni viu (com es diu a la Carta de Saragossa) no inclou el Gállego, ja que novament es pretén interrompre el curs d'aquest riu amb un altre embassament. Es destruirà un dels pocs cursos d'aigua pirinencs vius, un riu que encara té meandres, on es pot veure com la força de les aigües en modifica el curs, un riu que manté, a la zona de l'embassament, un bon estat ecològic i que és font de riquesa per a la gent de la comarca. Sens dubte, un cas en què estan convergint la conservació de la naturalesa i el desenvolupament sostenible.

¿Per què aquesta obstinació per destruir el riu? Si és per garantir els regs de l'Alt Aragó no té sentit, ja que s'ha demostrat que es poden obtenir sense necessitat d'un embassament que compta amb un estudi d'impacte ambiental negatiu (Cedex). Hi ha alternatives molt menys cares i impactants per permetre el desenvolupament agrícola de la regió que destruir la font de vida i negoci que és el Gállego mitjà en aquests moments per als que no reguen.

Només es pot entendre aquesta autèntica burrada hidrològica per la inèrcia d'una política que segueix ancorada al segle XIX. Justament aquests dies a Saragossa hi ha una exposició sobre **Joaquín Costa**, prò-

FRANCINA CORTES

L'embassament demostraria que l'Expo va ser una excusa per seguir amb la política de sempre

cer aragonès del segle XIX que predicava (en una Espanya molt diferent) la regeneració de la política espanyola i, entre altres coses, advocava per una política de desenvolupament de regadius. Encara es fa servir el seu nom per reivindicar nous regadius. Segurament, **Costa**, si visqués, tindria una visió bastant diferent del tema. Avui sabem que molts d'aquests regadius són ineficients, que envien grans quantitats de sals riu avall, que molts d'aquests camps no tenen gaire futur perquè la sal els va envaint i s'hi acaba sembrant només

alfals. Sens dubte, s'ha de repensar el regadiu a Aragó i és hora de canviar el model actual, basat en el creixement de l'oferta i la destrucció dels pocs rius que ens queden.

EL GÁLLEGO encara podria ser un exemple de futur si en lloc de l'embassament es traguessin o disminuïssin de cota alguns dels embassaments actuals. La construcció d'alguns embassaments laterals, que s'omplirien amb les crescudes extraordinàries, podria permetre no només la garantia per al reg, sinó reservar els aproximadament 60 hectòmetres cúbics per any que es necessiten per generar les avingudes de primavera que permeten el manteniment de les característiques hidromorfològiques i el bon estat ecològic del lloc d'importància comunitària (LIC) de la part baixa. Totes les rescloses presents ara, que són moltes, haurien de ser proveïdes d'escales de peixos per eliminar l'efecte barrera. Això és el que fan els països que ja són al segle XXI (gairebé mil preses eliminades als Estats Units en els últims anys). Si es construeix l'embassament de Biscarrués anirem en la direcció contrària i hipotecarem el futur de la regió. Construir aquest embassament és recórrer un camí totalment contrari al que es va proposar a l'Expo, i demostrar que aquest només era un aparador mediàtic i que l'aposta per la sostenibilitat era sols una excusa per seguir mantenint les mateixes polítiques que abans. Sembla que tornarem a ensopegar amb la pedra hidràulica i que destruïrem un altre riu. ¿O finalment serem capaços de veure la pedra i no ensopegar-hi? ≡
Catedràtic d'Ecologia de la UB.